

Adelsökalendariet

13 december, kl 12-15 Adelsö Hembygdslag ordnar tomteverkstad i Uppgården. Kom och tillverka dina julklappar, hårda som mjuka! Avgift: 40 kr/Ingen föranmälan.

14 december Birkakören bjuder på julkonsert i Adelsö kyrka.

21 december, kl 18 Fjärde advent sjungs julen in i Adelsö kyrka. Ann-Sofie Kamkar, Ad Mundi, dirigent: Birgitta Ruthberg

24 december, kl 11 Samling kring krubban i Adelsö kyrka. Ann-Sofie Kamkar, orgel: Göran Ericson.

25 december, kl 7 Julotta i Adelsö kyrka. Ann-Sofie Kamkar, orgel: Helena Hansson.

26 december, kl 13 Adelsö Evenemang bjuder in till turneringen Annandagspingisen i hembygdsgården. Senaste anmälan är 12:45, turneringen är öppen för alla som vill spela pingis, naturligtvis är även alla som inte spelar också välkomna. Fika och tilltugg finns att köpa.

Adelsö Evenemang fortsätter med pingisträffar för alla varje torsdag i hembygdsgården. Risken finns att hembygdsgården någon torsdag är uthyrd till annat, så kolla på föreningens hemsida eller Adelsö fans på facebook om du vill vara helt säker.

31 december, kl 17 Nyårsbön i Adelsö kyrka. Ann-Sofie Kamkar, orgel: Helena Hansson.

17 januari, kl 15 Alsnu vikingar bjuder in till vinterfest på Alsnu udd. Vildsvinsgryta full med godsaker står på menyn, liksom mustig äppelglögg och efterrätt. Det blir även musik med Medvind och självklart kvaddans. Allt detta för endast 100 kronor. Anmälan skickas till info@alsnu.se tillsammans med eventuella önskemål om kost så fort som möjligt men allra senast 10/1.

22 februari Adelsö Hembygdslag håller årsmöte.

Hembygdslagetets program för 2015 är i skrivande stund inte spikat, så håll koll på www.adelso.se så kommer föreningens program upp efter årsskiftet.

21 mars Alsnu vikingar håller Årsmöte/Storting med gille på Alsnu udd.

30 april Adelsö IF och Alsnu vikingar ordnar valborgsfirande på Adelsövallen och Alsnu udd med körsång, vårtal, storbrasa, käk, underhållning och en del annat.

14 maj, kl 10-14 Adelsö vandringsled öppnas traditionsenligt varje år på Kristi himmelfärds dag, i år den 14 maj. Vandringen börjar vid Norrängens parkering. Längs halva leden, ca 7 km, finns öns förening på plats för att bjuda på tilltugg och information. Arrangör: Adelsö Föreningsråd.

Glöm inte att kolla på Adelsös egen evenemangsportal: www.adelso.se där du hittar fler evenemang när öns förening spikat sina program för 2015.

ADELSÖNYTT december 2014

De vill upp bland molnen. I Birkakörens soaré Vit Drottning – om kärlek, död och potatis, träffar Beta (Anneli Södergård) sin ungdomskärlek Enok von Blixten-Abrenberg (Kent Lundberg).

FOTO: LASSE CARLSSON

**INTERVJU MED VÅR NYA PRÄST
POKER, ELDSJÄLAR OCH GÄSTABUD
FARTYGEN I MÄLAREN BLIR ALLT STÖRRE**

MM.

Vill du ha en ny terrass, ny-
målat eller hjälp med det där
du inte hann med på huset
och tomten i somras ?

Kontakta: Tommy Hindstam mobil: 0703-879194
Ove Westerberg e-post: ovewesterberg@telia.com
www.sättragård.se

Dags att betala medlemsavgiften för 2015!

Du som redan är medlem: Vi hoppas att du vill fortsätta vara medlem i Värna Adelsö. Du som inte är medlem: Du är självklart välkommen. I denna tidning kan alla se vad föreningen jobbar med. För ytterligare information och tillgång till gamla nummer av Adelsönytt kan du besöka föreningens hemsida www.varnaadelsö.se där kan du också på ett enkelt sätt skriva till föreningen med synpunkter och önskemål.

Föreningen växer stadigt. Återigen slog vi medlemsrekord, nu över 500 medlemmar. Ju fler vi är, desto tyngre väger våra argument vid diskussioner om Adelsö's intressen och framtid. Medlemsavgifterna täcker inte fullt ut föreningens kostnader. Vi är därför tacksamma för ett frivilligt extra bidrag utöver den låga avgiften.

Avgiften för 2015 är endast 50:- per person. Den betalas in på föreningens plusgiro konto nr 136 05 72-0. Kom ihåg att ange vem eller vilka avgiften avser! Har du några frågor kontakta föreningens kassör Mats Lundgren. matslu@telia.com

Ansvarig utgivare: Björn Rydberg
Redaktion för detta nummer:
Björn Rydberg, bjornrydberg@comhem.se
Textredigering & Layout Ingela Mæchel Westerberg,
Annonser: Christer Svanberg, info@foodfield.se
Annonsformgivning: Ann Söderström, Rakel grafisk form

Uppåt för lokal information!

Värna Adelsö är nu inne på sitt tolfte verksamhetsår. Vi har drivit många frågor som är viktiga för vår ö, både för bofasta och för fritidsboende. Det handlar om både miljön och möjligheterna att leva och bo på Adelsö.

En viktig fråga vi har arbetat med i år är kontakter med Trafikverket om röjning av fallfärdiga farliga träd utmed Adelsö Ringväg mellan Stenby och färjans nedfart. Som framgår av tidningen kommer vi att utvidga denna fråga till att gälla hela Ringleden runt ön.

Samarbetet har också utvidgats till att omfatta inköp av två hjärtstartare. En vid Hembygdsgården och en vid Idrottsplatsen. Värna Adelsö har bidragit ekonomiskt till dessa. Och vi ingår som stödjande part för Valborgsfirandet.

Föreningens avsikt är att under 2015 anordna en informationskväll om utbyggnad av fibernätet. Detta är en stor fråga för många på Adelsö.

En annan följetong gäller vildsvinsfrågan. Ilskan växer, särskilt på södra Adelsö, där många fått sina tomter uppbökade under hösten. Kraven på att något måste göras åt detta ökande problem blir allt starkare.

En nyhet är att vi utlyser ett pris för årets Adelsöbo. Det ska vara en eller flera personer som gjort något bra för Adelsö under senaste året. Se längre fram i tidningen! Vinnaren får ett stipendium på 5000 kronor som delas ut på årsmötet i maj-juni.

Vi i föreningens styrelse glädjer oss åt det stora förtroende Adelsöborna visat oss. Även i år blir det medlemsrekord. Över 500 medlemmar!

En global utveckling är att de stora papperstidningarna troligen kommer att gå i graven och ersättas av digitala medier. New York Times, Svenska Dagbladet och DN kommer med all sannolikhet att gå den vägen förr eller senare. Men det finns en motsatt utveckling: Tidningar med utpräglat lokal information och som delas ut i brevlådorna blir alltmer lästa. På Adelsö har vi Adelsönytt som delas ut i alla brevlådor och ger en verkligt lokal information. Vi vet att vår tidning är läst och uppskattad. Detta är tionde utgåvan av denna tidning som Värna Adelsö började ge ut 2010. Här finns mycket att läsa om vår kära ö. Kom gärna med insändare och tips om vad vi ska skriva om!

God Jul och Gott Nytt År!

Jan Gertz, ordförande
brijan@spray.se
Mobil: 070-237 10 34

Koncentrerade deltagare på hjärtstartarkursen. Från vänster: Matts Björk, Stefan Wäblin, Åke på Skäret, Barbro Fleischer och Hans Holm.

FOTO: MATS LUNDGREN

Kurser i hjärt- och lungräddning

Under sommaren har Jürgen Bergman från Civilförsvärsförbundet hållit två kurser i hjärt- och lungräddning inklusive hjärtstartare på Adelsö. Detta med anledning av de två hjärtstartare som Värna Adelsö och Adelsö föreningsråd har tagit initiativ till att skaffa. Den första är placerad utomhus, vänster om entrén till hembygdsgården och är tillgänglig dygnet runt. Den andra är placerad inomhus på idrottsplatsen och är tillgänglig 07.00-21.00. Anskaffningen drevs i Adelsö Föreningsråd och med hjälp av ekonomiska bidrag från alla föreningar i rådet samt kyrkan har det blivit möjligt att införskaffa dessa två hjärtstartare.

Under de två kurstillfällena som

drog sammanlagt 40 personer fick vi lära oss hur vi ska agera vid en ”första hjälpen situation” såsom konstgjord andning, hjärtkompression, hur man använder en hjärtstartare med mera. Många kommentarer blev det om hur nyttigt detta var, och att detta borde alla gå på mer än en gång. Det var även många skratt när vi försökte hålla dockan vid liv med ”mun mot mun” metoden och samtidigt ringa 112. Alla gick från kurserna med nya eller gamla kunskaper uppfräschade.

Nu finns startarna på plats, utbildning har erbjudits. Nu hoppas vi bara att vi aldrig kommer att behöva använda våra kunskaper eller startare.

Mats Lundgren

Adelsös nya präst

Ann-Sofie Kamkar heter Adelsös nya präst som började första veckan i november.

Varför ville du till Adelsö?

Efter tre år som sjukhuspräst på Centralsjukhuset i Karlstad längtade jag tillbaka till en prästtjänst i en församling och till Mälareöarna. Platsen är bekant för mig eftersom jag under 1990-talet var komminister på Färingsö och bodde i Färentuna prästgård. Nu har jag förmånen att bli Adelsöbo och flytta in i den gula prästgården.

Vad har du gjort tidigare?

Jag prästvigdes i Stockholms stift av Biskop Krister Stendahl 1988 och hade mina första tjänster i Skarpnäck och Vallentuna. Mitt allra första möte med Mälareöarna var under min studietid då jag flera gånger besökte Dominikansystrarna på Marielund.

Hur ser du på att vara präst på Adelsö?

Jag inspireras av historiska miljöer och det ska bli spännande att i den här trakten få vandra vidare i St. Ansgars fotspår. En kyrka som både är förankrad, har rötter och samtidigt är öppen för utveckling och förnyelse. Bilden av Kyrkan som ”Kristi kropp” är talande, då det handlar om att det är någonting vi är tillsammans. Under de senaste två åren har jag del-

Ann-Sofie Kamkar

tagit i ett utbildningsprogram i ledarskap för präster mellan Karlstads stift och Chelmsfords stift i England. Det har varit ett berikande utbyte med studier och praktik, ett givande sätt att lära känna det anglikanska kyrkolivet.

Vilka förväntningar har du?

Jag ser fram emot att lära känna mitt nya sammanhang, platsen, miljön och människor på Adelsö. Jag läste att Adelsö kyrka är invigd till S:t Göran, ett medeltida skyddshelgon som

förknippas med mod och tapperhet. Två egenskaper som jag hoppas bära med mig i min prästtjänst på Adelsö! *Kommer du att verka på Munsö också?* Jag kommer att ha hela Ekerö pastorat som mitt arbetsfält men med särskilt ansvar för Adelsö-Munsö. *Vem är Ann-Sofie Kamkar privat?* Musiken har alltid varit en stor del av min tillvaro och jag började vikariera

som kantor som fjortonåring. Musik, i alla dess uttrycksformer, är fortfarande en stark kraft och inspirationskälla. Det finns även en dotter i familjen som studerar violin. Jag är född 1962. Mina rötter finns i Ångermanland men jag har bott större delen av mitt liv i Uppsala och Stockholm.

Björn Rydberg

TIPSA VA-NYHETER!
www.adelso.se/va

Vi odlar vår potatis här hemma på Adelsö!

Marken är klassisk odlingsmark som har försett såväl öbor som stockholmare med potatis och grönsaker i flera hundra år.

Vår potatis är odlad småskaligt med traditionella metoder där mycket görs för hand. Den är gödslad med ekologisk gödning och är inte besprutad, konstbevattnad eller behandlad med kemiska bekämpningsmedel.

ADELSÖPOTATIS

www.adelsopotatis.se

Vår nypotatis kommer att säljas på Borins Handelsbod.

Höst- och vinterpotatis kan förhandsbokas på vår hemsida.

Adelsö Gästabud på Aifur

En gråkall lördagseftermiddag i nådens år 2014 rullade Adelsö Buss med Johnny Bryggman vid ratten in på Norrängsparkeringen för att inleda höstens Adelsö Gästabud för vidarebefordran till Gamla Stan och krogen Aifur.

Efter en rundtur på Ön tog vi 16-färjan för att sedermera inhämta de Munsö- och Ekeröbor som hörsammat annonseringen och anmält sitt intresse att delta i denna gemenskap. Väl på plats på restauranten blev vi inledningsvis trakterade med ett stycke välkomstdrink innan vi blev visade våra platser. Vi var 52 personer men det kändes som om vi bokade hela lokalen.

Vi blev serverade förrätt/varmrätt

och efterrätt samt rikligt med dryck-jom och jag måste tillägga att vi alla blev både mätta och varma inombords. Servicen var superb och musiken som spelades uppskattades av alla. Efter sedvanlig eftersläckning begav sig alla och envar ner mot torget där chaufför Johnny väntade med framkörd buss för att på ett tryggt och säkert sätt se till att alla kom hem.

Detta var vårt senaste Evenemang efter den bejublade allsången i slutet på augusti och det kändes som om detta var minst lika uppskattat. Väl mött vid kommande tillfällen!

Hälsningar
Urban "Ubbe" Hasselström
Ordförande Adelsö Evenemang
Med ett stort tack till Adelsö
Buss och Aifur Krog & Bar.

Välkommen till
Life Ekerö
"Hälsobutiken nära dig"

(Under februari/mars 2015 flyttar vi till Ekerö Centrum.)

Jungfrusundsvägen 5
Tel 010 - 543 38 85
Öppettider Måndag- Fredag 11-18, Lördag 10-15

Håll dig naturligt frisk.

10%
på valfri vara.

Gäller tom.
februari 2015

FOTO: OVE WESTERBERG

Poker i smedjan

Varje onsdag året om ser man gående, cyklande och bilåkande personer som alla är på väg till Wesliens smedja lite ovanför färjeläget.

Alla har förväntan i sinnet. En viss spänning kan anas utanför smedjan. Alla pratar om hur det gick förra onsdagen och vilka fel man själv och andra gjorde. Ingen tycks ta det hela på något blodigt allvar. Tvärtom skrattas det åt varandras misstag. Men en är glad. Det var hon eller han som vann förra onsdagen.

Det handlar om poker. Halv sju börjar det. Då är vi cirka 25 som sitter runt de tre spelborden. Alla har vi betalat 40 kronor. Vi spelar om dessa

pengar. Men eftersom det är en liten summa för var och en av oss, blir det spänning med mycket skratt, nojs och fika.

Det är Adelsö Evenemang som står som arrangör. Deras mål är att hitta på ett antal aktiviteter, varav pokern är en, som stärker samvaron bland oss alla som bor på ön. Deras mål är också att det skall vara roligt och positivt. Och vi har roligt under spelets gång.

Vid halvtiotiden brukar några av oss stå som vinnare, tvåa eller trea. Dessa delar på pengarna. Om det blir något överskott på kaffefikandet fonderas detta tillsammans med överskott från andra aktiviteter, för att senare delas ut som stipendier till

någon eller några på Adelsö, som Adelsö Evenemang tycker har gjort något speciellt, som skall premieras.

Två gånger om året anordnar Adelsö Evenemang den Stora Pokern. Då kommer ett hundratal spelsugna till Pannrummet för spel

och måltid. Turneringen klassas som en av de största amatörturneringarna i Sverige. Den hade inte gått att anordna utan Peter Qvibergs och andras stora engagemang och arbetsinsats.

Stefan Wählin

YOGA PÅ HEMMAPLAN I MYSIG HEMMILJÖ

Du slipper lämna ön och du får nära hem efter en skön och stärkande stund. Möjligheten finns nu när jag har yoga i Alviken på onsdagskvällar och varannan helg.

Varför Yoga?

Yogan motverkar stress, spänningsvärk och försämrat immunförsvar.

Yogan ger tåliga leder, smidig, uthållig muskulatur, ökad cirkulation, ökad kroppskontroll, bättre koncentrationsförmåga och bättre sömn och närvaro.

Yogan är bra som enskild aktivitet eller som komplement till gym- och löp- träning

Du är hjärtligt välkommen även om du inte har yoga't tidigare. Ring el sms'a ; Anneli 0708-307676 för mer info.

*"It doesn't matter if things aren't perfekt.
My practice is my time to feel alive, loved and free"*

"If you learn selfcontroll you can master anyting"

Vem blir årets Adelsöbo 2015?

Värna Adelsö utlyser ett pris för årets Adelsöbo. Det ska vara en eller flera personer som gjort något betydelsefullt och positivt för Adelsö under det senaste året, till exempel insatser för kulturen, miljön, företagandet, föreningslivet eller idrotten på ön. Även insatser på andra områden kan bedömas.

Både bofasta och fritidsboende på ön kan nomineras. Vinnaren får ett stipendium på 5000 kronor som delas ut på Värna Adelsös årsmöte i maj-juni! Priset kan eventuellt delas.

Nomineringar kan göras av alla på Adelsö. Nomineringen ska innehålla en motivering för den eller de kandidater som föreslås. De skickas till Värna Adelsös mejladress info@varnaadelsö.se. Nomineringarna måste ha inkommit senast den 1 maj 2015. Värna Adelsös styrelse är enväldig jury för beslut om stipendiet.

Sjöräddningsfartyget Amalia Wallenberg kan köra i 34 knop.

FOTO: SJÖRÄDDNINGEN

90 utryckningar i somras

Sjöräddningsstation Munsö har haft en aktiv sommar.

Under säsongen har 90 utryckningar gjorts i östra Mälaren.

Några exempel:

- Båtbrand vid Stäket
- Båtbrand Kyrkfjärden Mälaren
- Larm om en försvunnen person vid

Bredsandsbadet, Enköping

- Drivande båt i osäkert läge på södra Björkfjärden.
- Drivande båt vid Sättra fyr
- Drivande båt vid Munkholmen i närheten av Kungshatt
- 16-åring saknad vid Mälärhöjden
- Brand vid Taxingefjärden utanför Mariefred

- Båt på land vid Kärso vid Drottningholm

Dessutom har det genomförts ett femtiotal övningar.

Räddningsstation Munsö finns på tre platser i östra Mälaren för att täcka ett stort område. Moderstationen ligger vid Sjöängen på Munsö och filialer finns vid Jungfrusund på Ekerö samt Karlskär på Färingsö. Under högsäsong är målsättningen att ha minst en av båtarna ute till sjöss dagtid. Övrig tid är det jour med 15 minuters beredskap att lämna kaj.

Räddningsstation Munsö är också en av de sjöräddningsstationerna i Sverige som har ett miljösläp med utrustning för snabba insatser vid till exempel oljeutsläpp.

Björn Rydberg

FAKTA: SJÖRÄDDNINGEN

Räddningsstationen Munsö grundades år 1994 och har 44 frivilliga. Stationen har sex räddningsfartyg. Tre stora : Rescue Amalia Wallenberg som kan köras i 34 knop, Rescue Ekerö och Rescue Puustelli. Dessutom finns Rescue Mats Kleberg, som är en svävare och två ytterligare fartyg.

På www.sjoraddning.se/munso finns information om hur man blir medlem i Sjöräddnings-sällskapet, hur man ger stöd och hur man kan bli frivillig. Du kan också ringa Paul Forell, som är stationsansvarig på: 031/761 42 22

Värna Adelsös syfte är att slå vakt om Adelsös natur och kultur samt främja möjligheterna att bo och arbeta och tillbringa fritid på ön.

**miljö
buss**
ETT TANKLÖST BUSSBOLAG
(ELBUSS)

TEL 08 560 512 80

Den nya stora bryggan vid Lissbovik ska vara klar före jul.

FOTO: LASSE CARLSSON

Nya bryggor vid Lissbovik

Ett av de större byggprojekten på Adelsö under senare år har påbörjats i Lissbovik, nedanför Hanmora gård.

Där finns båthamnen för dem som har fritidshus på Tofta Holmar. Fritidshusägarna på Tofta holmar har efter 10 år och 15 möten under närmare två år, bestämt sig. Nu blir det nya bryggor som kan stå emot både

nordvästvinden och islossningen. Byggprojektet som även omfattar restaurering av gamla ångbåtsbryggan på Granholmen och renovering av allmänna bryggan på Alholmen, kommer att kosta runt 8,5 miljoner kronor. En kostnad som solidariskt delas av de 50-tal fastighetsägare som har sitt sommarboende på Tofta holmar. Kostnaden kommer att ligga på ca 145 000 kronor per fastighet.

Mellan Tofta holmar och Adelsö går stora farleden mellan slussen i Södertälje och vidare genom Mälaren till bl.a Västerås och Köping. Detta innebär att öarna i praktiken inte kan nås på vintern då rännan alltid är bruten.

Efter omröstning på de sista fyra

informationsmötena i hembygdsgården på Adelsö var saken klar. 70 procent röstade för bryggbygget som enligt byggansvarige Petri Gustavsson, Pampas Marina, skall vara klart redan nu till jul 2014.

Lasse Carlsson

Värna Adelsös dekal att sätta på bilen finns att köpa för fem kronor. Beställ av vår kassör Mats Lundgren på telefon 560 521 75.

ADLSÖ miljöbuss se
ETT TANKLÖST BUSSBOLAG
(ELBUSS)

TEL: 08 560 512 80

Vill du ha en ny terrass, ny-målat eller hjälp med det där du inte hann med på huset och tomten i somras?

Kontakta: Tommy Hindstam mobil: 0703-879194
Ove Westerberg e-post: ovewesterberg@telia.com
www.sättragård.se

Vildsvinsbök på södra Adelsö

Ett stort antal tomtägare har fått skador på sina tomter. Vildsvinen bökar djupt i jorden. Svinen har också bökat runt på de jordbruksmarker som finns i Lindby.

Jakten på vildsvin måste öka! Det krävde vägföreningarna på södra Adelsö i ett brev till Menhammar, kommunen och Länsstyrelsen i juni år. Dessutom känner många numera obehag att gå ut på kvällarna, särskilt de som har en hund med sig. Det verkar som om vildsvinen har blivit mindre skygga och det finns exempel på att de till och med angripit människor. Det är inte rimligt att vildsvinen ska förändra möjligheterna att bo och leva här, skriver vägföreningarna.

Enligt Anders Löfgren, ordförande i Ellholmens vägförening har vildsvinsskadorna ökat ytterligare under hösten. Ett stort antal tomter har blivit uppbökade. De som bor på södra Adelsö är upprörda och många är även rädda.

– Vi vill att man börjar skjuta av vildsvin för att verkligen minska beståndet säger Anders Löfgren.

Enligt Markus Nilsson som är viltmästare på Menhammar och som äger Lindby gård, kommer inte vägföreningarna att få något svar då brevet har betraktats som en opinions-

yttring. Han säger att man inte skjutit några vildsvin på södra Adelsö i år. Men till vintern kommer man att skjuta vildsvin om de finns på Menhammars mark vid jakten eller om de åstadkommer skador där.

– Menhammar äger cirka 80 av de 600 hektar som utgör södra ön och på vår del förvaltar vi vildsvinen aktivt och sätter in åtgärder om vi får problem, säger Markus.

Han är skeptisk till om det är en ökning av det totala antalet vildsvin på Adelsö. Antalet varierar. Ett problem i Lindby är att där finns en grupp av tre suggor med kultingar som är mycket aktiva. De har hittat den foderresurs som tomter utgör.

Markus Nilssons råd till de fastighetsägare som har problem är att sätta upp staket. Det behöver inte vara elstängsel.

– Jag förstår frustrationen och upprördhet när vildsvinen har varit inne på tomten och bökat, men det jag har svårt att förstå är om man blir förvånad att det upprepas och att man inte själv försöker stänga ute dem. På sommaren sover man ju inte med öppet fönster utan myggnät om det är så att man har problem med mygg, säger han. Vildsvinen har ju åter kommit till ön för cirka 10 år sedan och oavsett vad man anser om dem så kommer de att finnas kvar.

Så här ser ut på många tomter på Adelsö efter höstens härjningar.

Markus Nilsson säger att om man har oskygga vildsvin på tomten som inte går undan när man kommer så kan han komma och skjuta ett om han har möjlighet. Fastighetsägare kan också meddela honom om de vill att han ska kunna skjuta vildsvin på deras marker/tomt om de ändå jagar i närheten.

– Ingen hade blivit gladare än jag om vildsvinen höll sig i skogen istället för på tomter och vildsvin som tappar respekten för människor vid

direktkontakter gynnar ingen!

Under hösten har vildsvinsangreppen ökat. Uppskattningsvis 10-15 tomter i Lindby har blivit svårt angripna av svinen under de senaste månaderna. Nu växer ilskan på Adelsö mot vildsvinen och mot dem som tycker att inget radikalt behöver göras. Många känner olust över att tvingas bygga elstängsel eller andra barrikader runt sina tomter. Detta är ju också förenat med stora kostnader.

Björn Rydberg

MS Thun Granite i Södertälje sluss på väg tillbaka till Brofjorden. Hon har levererat 4000 ton bensin till Västerås. I förgrunden säkerhetschef Patrik Skoglund.

FOTO: LASSE CARLSSON

Mälarfartygen blir större

Varje år passerar cirka 2000 stora fartyg lastade med bland annat olja, bensin, ammoniak, gödning, kalksten, cement eller sopor på fjärdarna på Adelsös västsida på väg till Köping och Västerås. Och tillbaka. Det blir ett 40-tal fartyg i veckan.

Nu ska Södertälje sluss byggas ut och Mälaren muddras för att ännu större fartyg ska kunna ta sig fram.

Alla Adelsöbor har sett de här fartygen komma och gå. Men de flesta vet inget om den här fartygstrafiken. Vi åkte därför till Sjöfartsverket vid Södertälje sluss för att ta reda på mer. Där finns förutom slussen, en

lotsstation och ett avancerat dataövervakningssystem.

Alla stora fartyg som vill in eller ut i Mälaren måste passera slussen i Södertälje (Nivåskillnaden är i genomsnitt 70 centimeter). De är lastade med bland annat olja, bensin, ammoniak, gödning, kalksten, cement eller sopor. Det är också mycket containers som kan innehålla till exempel maskindelar och stålprodukter. Det handlar om stora volymer. En båtlast motsvarar i storleksordningen 100 långtradare. Ungefär 75 procent av trafiken går till och från Västerås, som är Sveriges största insjöhamn.

Fartygen kommer från både svenska och andra europeiska hamnar. Det kan till exempel vara holländska, ryska och nordiska hamnar. Ibland kommer de längre ifrån. Medan vi sitter på kontoret vid slussen kommer ett stort tankfartyg från Västerås: Thun Granite. Hon har ursprungligen kommit med bensin från Brofjorden.

Det är bara en liten minoritet som går under svensk flagg. Holländsk, rysk, norsk, dansk och färöisk flagg är vanligt. Och bekvämlighetsflagg från Karibien och Malta förekommer också. Då kan rederierna spara löner och skatt. Alla, utom några få som har dispens, måste anlita lots från Landsort och hela vägen genom Mälaren och tillbaka till Landsort.

Sjöfartsverket har 30 lotsar i området som dirigeras från slussen i Södertälje. Lotsen Peter Rhodin säger att alla båtar över 70 meter har lotsplikt.

– Jag står bredvid och övervakar och instruerar. Men ibland tar jag över rent fysiskt, till exempel ofta vid Hjulstabron där det är en knepig passage, säger Peter Rhodin.

Vad gäller de fartyg som har dispens har befälhavarna avlagt en egen lotsexamen. På Mälaren är det ett tiotal fartyg som har dispens, främst Cementas båtar.

Slussen i Södertälje är ett nålsöga för fartygstrafiken till och från Mälaren. Den maximala fartyglängden för slussen är cirka 123 meter. Men man har tagit in större båtar. Rekordet är 135 meter. Maxdjupet för farleden till Västerås är 6,8 meter. Båtarnas faktiska vikt plus last (displacement) kan vara uppemot till 10 000 ton. Båttrafiken har minskat en del på grund av lågkonjunkturen men de senaste månaderna har utvecklingen vänt uppåt. Hamnstäderna Köping och Västerås har tryckt på för att kunna ta emot större fartyg. Därför har Sjöfartsverket inlett ett stort projekt för att bygga ut slussen i Södertälje. Projektledaren för det så kallade Mälärprojektet Peter Jonsson berättar att slussen ska byggas ut för att ta emot fartyg som är 160 meter långa och som är betydligt bredare än idag (23 meter mot idag 18 meter):

Maxdjupet för farlederna ska ökas till 7,0 meter. Det innebär att muddring måste ske vid Södertälje, vid Hjulsta-bron och på några andra platser i västra Mälaren. 800 000 kubikmeter massa ska grävas upp från sjöbotten som delvis innehåller gifter av olika slag, bland annat kvicksilver.

– De här massorna måste naturligtvis tas om hand på ett miljösäkert sätt, säger Peter Jonsson.

Mäljarprojektet kostar 1,6 miljarder kronor, varav Staten betalar 1,3 miljarder. Hela projektet håller på att prövas av Mark- och miljödomstolen. Sjöfartsverket räknar med en klarsignal från domstolen i början av 2015. Om allt går som Sjöfartsverket hoppas ska den nya slussen och muddringen i farlederna vara klara 2018. Då kommer vi att få se betydligt mycket större fartyg på våra fjärdar.

Vad betyder det för miljön i Mälaren, som också är dricksvattentäkt för uppemot två miljoner människor?

– Större båtar innebär också modernare båtar som är lättare att manövrera, säger Patrik Skoglund som är säkerhetschef vid Sjöfartsverket i Södertälje.

Han understryker också att båttrafik är mycket miljöeffektiv jämfört med andra transport sätt. Fartygens fart är i regel kring 15 knop. Vid isläggningen och isrännan begränsas farten till 12 knop. Skeppsbyggnads-

tekniken inriktas på att spara energi. Det innebär att man också försöker begränsa svallvågor. M/S Coral Ivory drar upp mycket svall. Den drar därför ner farten när den till exempel passerar Tofta Holmar.

På övervakningen i slussbyggnaden övervakas all sjötrafik i Mälaren och på en stor del av ostkusten. Här finns ”VTS East Coast”(VTS= Vessel Traffic Service). På stora dataskärmar följer personalen dygnet runt, minut för minut all fartygstrafik. Om ett fartyg kommer ur korrekt kurs, vilket ibland händer, slår man snabbt larm till befälhavaren.

Enligt uppgift har det varit 49 incidenter mellan 1985 och 2012. Var det allvarliga incidenter?

– Nej det har inte varit några allvarliga incidenter som har inneburit att olja eller ammoniak har läckt ut, säger Peter Rhodin

Har alla båtar dubbelskrov? Enligt Peter Rhodin har alla tankbåtar dubbelskrov. De får inte komma in i Östersjön utan dubbelskrov. Båtar med torr last kan ha enkelskrov.

Transportstyrelsen ansvarar för regelverken för sjötransporter av farligt gods. Där säger Caroline Petrini:

– Farligt gods kan till exempel ha explosiva, brandfarliga, giftiga, radioaktiva eller frätande egenskaper. Sjötransporterna regleras genom internationella regelverk. Där finns krav på klassificering, utbildning,

förpackningar, märkning och separering ombord på fartyget. Och regler för hur fartygen ska vara byggda och utrustade.

Det finns risker med den här typen av transporter. Men, transporter med farligt gods är en liten del av alla transporter och omgärdas av stränga och detaljerade säkerhetsregler. Målet är att en transport med farligt gods ska vara säker. Genom att följa regelverket förebygger man riskerna.

Kustbevakningen har ansvar för miljöskyddet i Mälaren. De samverkar med Räddningstjänsterna, som har ansvar för bland annat för hamnarna och med Sjöräddningen som också har resurser för miljöskyddsoperationer (Har en station på Munsö).

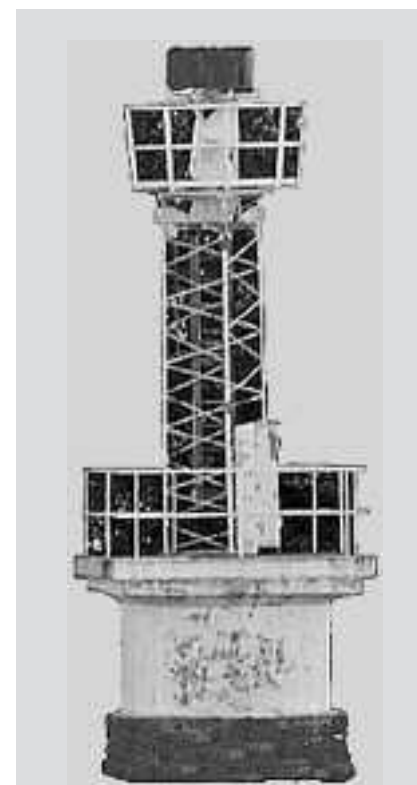
I Södertälje har Kustbevakningen en station med ett miljöskyddsfartyg med två besättningar för Mälaren. Om de av någon anledning inte kan rycka ut så finns flera andra miljöskyddsfartyg i Skärgården att tillgå.

–Vi ska vara på plats inom fyra timmar och kunna börja sanering inom åtta timmar säger, stationschefen i Södertälje Magnus Rågmark.

Finns det garantier för att det inte händer någon allvarlig olycka i Mälaren?

Vi kan så klart inte garantera det. Men jag kan garantera att vi gör att precis allt vi kan för att minimera riskerna, säger säkerhetschef Patrik Skoglund

Björn Rydberg

Gåsholms fyr

FAKTA: TRE FYRAR

Längs farleden på Adelsös väst-sida blinkar tre fyrar: Gåsholms fyr, Kurö fyr och Ytterholms fyr. Många har oroat sig för att de kommer att bli onödiga och släckas i och med all modern teknik som har införts. Men Patrik Skoglund försäkrar att det inte finns några sådana planer. Fyrarna behövs fortfarande som ett komplement till GPS och annat.

Jag älskar Adelsö” säger Tina Lennartsson när jag träffar henne i Adelsö kyrka. Där arbetar hon som kyrkvaktmästare . Det är ett mångskiftande jobb som först och främst innebär att hon har ansvaret för att hålla ordning i kyrkan och på kyrkogården. Hon tycker att det är ett privilegium att arbeta i Sveriges kanske vackraste kyrka med de fantastiska omgivningarna.

– Jag tänker ofta på det. Särskilt på morgnarna när jag kommer och de första solstrålarna lyser på kyrktornet. Och Hovgårdsfjärden glittrar med Birka i bakgrunden. Det är så vackert!

Tinas engagemang i kyrkan började med ett sommarjobb i Munsö kyrka. Sen fick hon erbjudande om anställning i Ekerö kyrka och därefter blev det Adelsö kyrka där hon har

Namn: Tina Lennartsson

Gjort: Är kyrkvaktmästare och har haft flera olika jobb där hon hållit ordning på siffror

Född: 1950,

Bor: Täppan i Tofta

Familj: Maken Dick och dottern Ellinore. Katterna Alice och Texas.

arbetat sedan tre år. När jag frågar vad hon gör svarar hon: ”Vad är det jag inte gör?”

– Jag predikar inte. Det gör jag hemma, säger Tina.

När jag kommer håller Tina på och dammsuger kyrkan. Arbetsuppgifterna består bland annat av att förbereda kyrkan inför olika evenemang: Blommor ska fixas, Ljustakar och annat silver ska fram. Altaret ska dukas. Vigselbevis och dopbevis ska vara framme när det är aktuellt.

– Vid förrättningar i kyrkan kommer jag först och går sist, säger Tina.

– Sen ska jag se till att kyrkogården är fin, gräsmattan klippt, grusgångarna krattade och löven borta. På vintarna är det snöskottning.

Hon trivs väldigt bra med sitt arbete. Får vara ute och träffa många människor. Men en del av jobbet är slitsamt. Tina har ont här och var i kroppen. Det värsta med jobbet är löven som ständigt ramlar ner på kyrkogården.

Tina måste klara att möta både glada och ledsna människor. Glada är de som gifter sig och de som ska döpa sitt barn. Hon möter också människor som är obeskrivligt ledsna, till exempel föräldrar som ska begrava sitt älskade barn. Det är allmänt omvittnat att Tina är fantastiskt bra på att möta människor i både sorg och glädje.

– Jag har lärt mig att möta alla. Det

gäller att vara sig själv och kunna lyssna, säger Tina.

Hon berättar att en visning av en grav för sörjande anhöriga kan ta lång tid, ibland ett par timmar. Alla måste få den tid de behöver.

Tina är en gedigen bondtjej. Hon är uppväxt på Tofta gård där hennes pappa var arrendator och bonde. Tina tycker att hon fick en bra uppväxt. På bondgården fick hon hjälpa till med att plocka potatis, köra hö och mycket annat. Det var aldrig tråkigt.

– Det var alltid roligt att tävla med morfar när vi plockade potatis. Men han vann alltid, tyvärr. Tofta gård var lite som Bullerbyn med flera hus och mycket folk. Det var ingen brist på kamrater.

Och hon gick i skolan i Mälby och i den sista sjätteklassen i Stenby skola. De tre sista skolåren gick hon i den nya Tappströmsskolan. Efter skolan hade Tina olika jobb med betoning på att hålla ordning på siffror, bland annat på Riksidrottsförbundet och på Lantbruksstyrelsen.

Några år bodde hon med en kompis i en lägenhet i Hammarbyhöjden. Men de åkte hem till Adelsö nästan varje helg. Och 1979 flyttade hon tillbaka till Adelsö, till mormors och morfars hus ”Täppan” i Tofta. Huset är den gamla prästgården från 1700-talet och flyttades till Tofta 1850.

Tina har varit ihop med Dick i 38 år och de gifte sig sent om sidor 2007. Och 1994 kom Ellinore.

Ett av hennes största intressen är att plocka svamp. Hon har grymma kantarellställen som hon hoppas är hemliga. Sen gillar hon att dansa. Tina vill ha fler danser på den gamla dansbanan(”Men då måste man väl hjälpa till själv”). Och sen tycker hon om aerobic och yoga.

Tina tycker att Adelsö verkligen är

Mälarens Pärla. Det är en underbar ö med så många eldsjälär. Hon vill att vi ska vara rädda om Adelsö och bevara ön grön. Någon bro ska vi inte ha.

– Däremot vill jag att man bygger små lägenheter för ungdomar på ön och någon form av äldreboende. Det är trist för de gamla att tvingas flytta härifrån, säger Tina.

Björn Rydberg

Bekämpa ebola

Sms:a AKUT EBOLA till 72 900 och skänk 50 kronor!

Röda Korset

Adelsövalet

Adelsö har nästan inga invandrare. Ändå gick Sverigedemokraterna kraftigt framåt på ön och fick drygt 16 procent i riksdagsvalet.

Det är en ökning med över 11 procent och mycket mer än i övriga delar av Ekerö kommun.

Bara på Munsö fick SD något större röstandel. I hela landet hade partiet cirka 13 procent. I kommunen 9 procent.

Med tanke på att antalet invandrare på Adelsö är lätt räknade undrar många hur det kunde bli så här. Men ingen vet egentligen. Calle Schillander i Hanmora som är det ene av SD:s två nya ledamöter i kommunfullmäktige säger att inte heller han har någon förklaring.

– Kanske är Adelsöborna mer medvetna. Invandringspolitiken har spelat in men även andra politiska sakfrågor kan ha påverkat, anser han

Enligt Calle Schillander hade SD inte någon som helst kampanj på Adelsö inför valet.

Desirée Björk i Öpartiet anser att det finns ett misstroende gentemot de etablerade partierna och att SD-framgångar till stor del beror på att de etablerade partierna inte tagit upp integrationsfrågorna, utan låtit SD ha den "bollen" för sig själv.

Ove Wallin i Centern har en likartad åsikt: Sverigedemokraternas stora framgång i riksdagsvalet på Adelsö beror nog mycket på ett allmänt politikerförakt och en oro för integrationsfrågorna. Rikstrenden har slagit hårdare i kommunens ytterområden.

– Vi måste ta med största allvar och respekt att SD tagit plats i politiken. Ska vi minimera deras möjligheter att vara med i besluten så får vi övriga politiker kanske se till att göra vårt jobb lite bättre, säger Ove Wallin

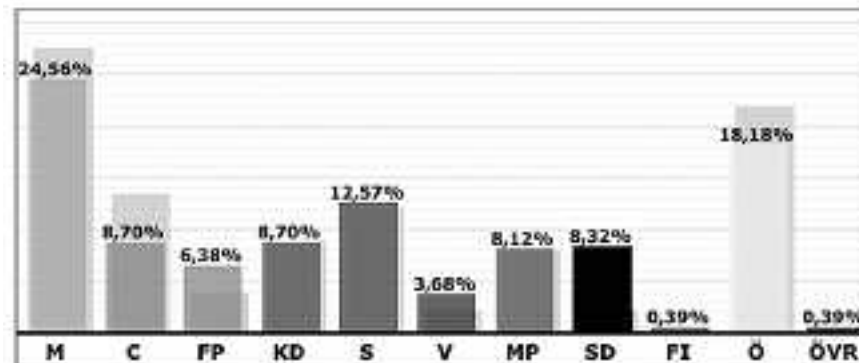
Det är troligt att det också finns en demografisk förklaring. SD har fått höga röstetal i kommunens ytterområden: Förutom på Adelsö och Munsö också i de glesbebyggda delarna av Svartsjölandet. Och minst i Ekerö tätort. Andelen pensionärer på Adelsö är något högre än i kommunen som helhet. Och bland pensionärerna ökade SD:s röstetal mycket i årets val.

Att SD "bara" fick 8 procent i kommunvalet (se tabellen) förklarar Calle Schillander med att missnöjet i första hand gäller rikspolitiken och inte ledningen i Ekerö kommun.

SD får ingen plats i kommunens nämnder eller styrelser och kommer enbart att kunna agera i kommunfullmäktige där partiet fått två mandat.

Calle Schillander har ännu inga planer på vilka frågor han ska driva i

Val till kommunfullmäktige i Ekerö - Röster - Adelsö

KÄLLA: VALMYNDIGHETEN

kommunfullmäktige.

– Jag kommer att hålla öron och ögon öppna och att hålla noga koll, säger han.

När det gäller kommunalvalet på Adelsö så finns det skillnader mot resultatet i hela kommunen. Centern som gjorde ett bra val i Ekerö kommun tappade nästan fem procentenheter på Adelsö jämfört med förra valet.

– Vi vann ett mandat i kommunfullmäktige. På Adelsö hade vi inte haft någon riktad valkampanj. I kommunen har vi stärkt vår position, säger Ove Wallin (C) som blivit ersättare i fullmäktige.

Öpartiet tappade nästan fyra procentenheter på Adelsö men fick ändå hela 18 procent.

– En orsak kan vara att de övriga partierna "kidnappar" våra frågor. Bland annat så säger sig nu Moderaterna att "Alla måläröer ska leva" och Folkpartiet att de driver på frågan om äldreboende på Adelsö. Det är posi-

tivt att vi som parti kan ha sådan genomslagskraft fastän vi är så pass små, säger Desirée Björk, som fortsätter som ledamot av kommunfullmäktige.

KD ökade med en procent i kommunen men minskade en aning på Adelsö. Peter Östergren blir ersättare i fullmäktige. Folkpartiet som minskade med cirka två procentenheter i kommunen ökade med drygt 2,5 procent på Adelsö. Det beror sannolikt på partiets kampanj för äldreboende Adelsö.

Alla de rödgröna partierna ökade såväl i kommunen som helhet som på Adelsö. Där hade V den kraftigaste ökningen med cirka två procent. I hela kommunen ökade Socialdemokraterna med närmare tre procent och Miljöpartiet med cirka två procent. För Socialdemokraterna är valresultatet ett trendbrott efter många års nedgång.

Björn Rydberg

Järngänget har lunchpaus: Från vänster: Gaston Rönneberg, Anders Ellström, Mohammed Elouard, Stintan, Nisse Vernerson, Britt Björk och Mats Björk

FOTO: STEFAN WÄHLIN

Eldsälarna på Adelsö IP

Åker du förbi idrottsplatsen på tisdagsförmiddagarna? Ser du då ett antal personer där, som klipper gräs, kitar linjerna på fotbollsplanen och röjer med trimmern uppe på festplatsen? Eller ser du några gubbar som fikar på klubbhusverandan?

Det är samma personer. Det är tisdagsgruppen. Gruppen – ledd av

Nisse Vernersson – träffas varje tisdag. Året runt. Frivilliga som har gett sig den på att vårda och utveckla anläggningen, som består av fotbollsplanen, marken runtomkring, klubbhuset, festplatsen och gym-huset.

Tisdagsgruppen startade för ett 10-tal år sedan. Några har varit med från början och några har tillkommit senare. Gruppen består idag – förutom av Nisse – av Mats Björk,

Anders Ellström, Mohamed Elouard, Moses Björk, Gaston Rönneberg, Ingrid och Olle Weslien, Stefan Wählin med flera. Det är en spridd ålder på gruppen. Medelålders säger de själva. Mats, som är äldst – och kanske yngst till sinnet – är bara 88 år. Under sommaren dog Börje Hägg, som under många år varit gruppens snickare. Han har bland annat byggt avbytarbänkarna. Vi i tisdagsgruppen saknar honom.

Det jobbas hårt men det finns alltid plats för fika med medhavda mackor. Vid ett par tillfällen har det

blivit gedigna trerättersluncher signerade Muhammed. Då kommer fruarna också, vilket du kan se på bilden (Gaston, Anders, Mohamed, Stintan, Nisse, Britt och Mats Björk).

Förutom det löpande arbetet gör gruppen om- och tillbyggnader. I år har man monterat en gedigen handikappramp (betalad av kommunen) till gymmet. Gruppen hälsar och säger att det finns plats för flera i detta trevliga och ”hårt arbetande” gäng. Alla är välkomna!

Björn Rydberg

**Stockholms närmaste
äggproducent**

Inbrott i AIF:s klubbhus

I slutet av augusti var det inbrott i AIF:s klubbhus vid Adelsövallen. En del kontanter, som tillfälligt förvarades där, stals, liksom en del läsk och kakor. Men värst var att två dörrar förstördes, som blir mycket dyra att reparera. Polisen har ännu inte hittat tjuvarna. Men olika hypoteser finns. **BR**

AIF tvåa i division 6

Förra året vann AIF:s fotbollslag division 7 och gick upp i division 6. I år har AIF kommit tvåa i division 6. Det är det bästa resultatet någonsin för AIF. Målet är att gå vidare upp i division 5.

Utvecklingslaget (Reservlaget) har också varit framgångsrika i sin serie.

Två medlemmar i AIF har varit med det i det ”okända landslaget” på VM i Brasilien. Det är ett landslag för spelare med inlärningssvårigheter. Deras deltagande möjliggjordes av ett rejält bidrag från Zlatan Ibrahimovic’. Två spelare från AIF var med: Houssein Soumare (”Husse”) och Gandhi Danho. **BR**

Löpargruppen håller i gång

De träffas varje söndag klockan 15 på Adelsövallen oavsett väder. Under hösten har det varit något färre som är med. Men det ska startas en nybörjargrupp i vår igen berättar Lotta Karlsson som är ledare.

– Men redan nu kan alla vara med, även de som är helt ovana att springa. Vi ser till att de kan springa i sin egen takt. Det viktiga är att alla har roligt.

Lotta berättar också att flera av dem som var nybörjare i våras har sprungit sin första mil i sommar och fortsatt med löpningen.

Vill du vara med så hör av dig till Lotta Karlsson, 070-834 94 88, lottakarls-son@outlook.com **BR**

*Värna Adelsös dekal att sätta på bilen finns att köpa för fem kronor.
Beställ av vår kassör Mats Lundgren på telefon 560 521 75.*

Ansvarstvist om underhållet på Adelsö förskola

På förskolan i Hembygdsgården är personal och föräldrar oroliga för staketet runt skolan. Det är gammalt och rostigt. Barnen kan ganska lätt klättra över staketet. Det är dessutom i så dåligt skick att det riskerar att rasa om någon lutar sig mot det. Grindarna är inte barnsäkra. Barnen kan öppna själva. Risken är stor att barnen kan komma ut på stora vägen där trafiken har ökat. Särskilt bilarna som ska hinna med färjan kör dessutom ofta fort.

Huset skulle också behöva underhållas bättre. Bland annat är lokalerna i behov av ommålning invändigt.

– Jag vill betona att mycket är bra på förskolan. Vi har fått mycket höga betyg i föräldraenkäten, säger Nicole Becker som är verksamhetsansvarig.

Nicole säger att det är viktigt att personalen inte ska behöva känna sig orolig för att det ska hända barnen något. Det är en förutsättning för att göra ett bra jobb. Ett problem är att kommunen, hyresgästen, och Kyrkan, hyresvärden, inte är överens om vem som ska ansvara för vad. Detta har fått till följd att det går trögt med underhållet.

Berit Eidner som är kanslichef på Ekerö Pastorat säger att när kyrkan köpte Hembygdsgården 2010 ingicks avtal om att Kommunen hyr lokaler för förskolan, som helt drivs av kommunen.

– Kommunen ansvarar för sin verksamhet och att de reglementen som är kopplade till den uppfylls. Samtal pågår mellan Kommunen och Ekerö pastorat, säger hon.

Kommunen och Kyrkan har nu kommit överens om att staketet och grindarna ska förbättras. Även elkontakterna inne i förskolan ska göras säkrare. Arbetet med dessa åtgärder har påbörjats.

Björn Rydberg

Därför står Tora still

Den ordinarie färjan, Tora, har varit ur drift i flera veckor. Vi har fått hålla till godo med en reservfärja. Vad är det som hänt?

– Det är ett planerat byte av motorerna och av kylsystemet på Tora som har dragit ut på tiden. Det skulle ha tagit tre veckor. Men när detta skrivs så har det gått fyra veckor meddelar Per-Olof Eriksson som är chef för Adelsöfärjan.

Per-Olof Eriksson kan inte exakt säga när jobbet är klart. Men när tidningen kommer ut så ska den ordinarie färjan vara igång, bedömer han. **BR**

Vit drottning blev en soarésuccé

Birkakören har firat sitt fyrtioårsjubileum med en sprudlande musikalisk föreställning om Adelsö. Den träffar rakt i hembygdens hjärta med en revy om kärlek, död och potatis. ”Vit drottning” är en blandning av körsång, musik och skådespel. Johan Wallnäs svarar för den musikaliska ledningen och Stina Rautelin för regin. Storyn har skrivits av Anna Wilson, Linda Ankén och Stina Rautelin. Det är en känsloladdad familjehistoria om de unga systrarna Alfa och Beta som tidigt förlorar sin mamma och uppfylls av längtan efter kärlek och ett bättre liv någon annanstans. De sliter ont i potatislandet, träffar mystikern Hilma af Klint och drömmer om artistliv och frihet i den stora staden. Alfa rymmer med en filmmakare till Stockholm och Beta förlorar sitt hjärta till en snygg pilot under hans korta flygbesök på ön. Kriget tar sin tribut men ett kärleksbarn hinner bli till. Innan familjen lyckligt återförenas, passerar en hel kavalkad av lokala kändisar på storskärmen till klangen av tidsenliga låtar.

Med ”Vit drottning” tar Birkakören ett nytt stort kliv i sin musikaliska utveckling. De fyra föreställningarna i oktober gick för utsålda hus. Vi som fick plats i Hembygdsgården var hjärtans glada över denna hösts kulturella höjdpunkt. Det kan bli nya föreställningar i vår. Håll ögonen öppna.

Irena Lundberg

Krogen till salu igen

Adelsö Krog stängde i månadsskiftet augusti-september. Tyvärr går det inte i hop ekonomiskt säger Nina Nilsson som äger krogen.

– Det har varit lärorikt och jätteroligt att arbeta med krogen. Jag har lärt mig så mycket, säger hon.

Nina förnekar att det har varit hård konkurrens med Café Hovgården. Hon menar att de båda ställena har kompletterat varandra.

Vad gäller ryktet att krogen är till salu säger Nina:

– Allt är till salu om priset är det rätta.

Krogen öppnade 2007. Den förste krögaren som hette Christer Dahlqvist hade köpt marken och byggt om den gamla kiosken till en krog. Hösten 2010 arrenderade han ut krogen till Magnus och Deborah Dahl. Men de hade svårt att få det hela att gå runt. Våren 2012 var krogen till salu på Blocket. På skärtorsdagen öppnade den nuvarande ägaren Nina Nilsson. Och nu har alltså även hon kastat in handduken.

Björn Rydberg

Hitta hemsidan!

Information om aktiviteter på Adelsö kan du finna på <http://www.adelso.se/>, som är den övergripande sidan för flera av Adelsös föreningar.

Därifrån kan du gå vidare till Värna Adelsös hemsida eller direkt till <http://www.varnaadelso.se>. Då finner du information om föreningens syfte, aktuella aktiviteter, tillgång till samtliga utgivna nummer av ”Adelsönytt”, styrelse, medlemsinformation och hur du tar kontakt med styrelsen.

Gör ett besök på sidan och ge synpunkter, hur du gör finner du under ”kontakt”. Vi ser fram emot att höra av dig.

Mats Lundgren

Vi driver på för fibernät på Adelsö

Ett fungerande fibernät på Adelsö är viktigt för många och nödvändigt för en verkligt snabb datauppkoppling. Det har särskilt stor betydelse för både små och stora företag. På Adelsö finns ett begränsat fibernät på östra delen av ön från Mariannelund till Hovgården. Men det är angeläget att fler får tillgång till fiberuppkoppling.

En utbyggnad sker nu på landsbygden i hela landet. Och det finns statsbidrag. Värna Adelsö vill driva på. Vi planerar därför att ordna ett möte om fiberfrågan efter nyår. Vi hoppas där kunna belysa de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för utbyggnad. Och bidragsmöjligheterna.

Om du har synpunkter på vilka vi ska bjuda in till detta möte eller om du vill hjälpa till med uppläggningsen så hör av dig till Irena Lundberg, Irena.lundberg@bredband.net, telefon: 076-17 4 42 13.

Jan Gertz

Värna Adelsö har passerat 500-strecket

Under flera år har föreningens medlemsantal stadigt vuxit och under år 2014 med god marginal, passerat 500 medlemmar. Det är mycket glädjande att så många vill vara med och stötta föreningen. Samtidigt ser vi det som ett uttryck för att Värna Adelsös insatser och arbete uppskattas av öns invånare, såväl fast-som fritidsboende. Det är roligt att slå rekord, samtidigt blir det en större och större utmaning för varje år. Nu siktar vi på att bli ännu fler under år 2015.

Mats Lundgren

Ruttna farliga träd utmed Ringledden

Flertalet av dessa ruttna träd vid Stenby har nu fällt av Trafikverket efter påstötningar från Värna Adelsö.
FOTO: CHRISTER SVANBERG

Christer Svanberg larmade i vintras om risken för att ruttna träd skulle komma att knäckas vid kraftig vind utmed Ringledden mellan Stenby Gård och Adelsögården. Värna Adelsö tog snabb kontakt med Trafikverket för att få väghållaren att rycka ut och ta bort de träd som var i farozonen.

Det tog ganska lång tid innan Trafikverket kom till skott. Vi skickade ett nytt brev och sen kom en ursäkt och ett meddelande att besiktning och trädfällning skulle göras inom kort. Så skedde också, även om vi tycker träden röjdes med onödig försiktighet.

I september var det hårda vindar vilket ledde till att ytterligare träd blåste omkull på den aktuella vägsträckan. Bland annat nära vägkorsningen mellan Ringledden och vägen ned mot färjan. Ytterligare smalare träd har knäckts utmed Ringledden.

Det är vår uppfattning att såväl Trafikverket som privata markägare bör inventera riskerna för flera trädfällningar utmed vägarna. Till att börja med bör Trafikverket göra en fullständig kontroll utefter hela Ringledden. Det skulle vara bra om flera markägare och andra slår larm till Trafikverket eller till Värna Adelsö om liknande trafikfaror. Dokumentera om möjligt med fotografier.

Jan Gertz

Jubileumspriser!

15 år

Välj 2 par betala för 1!

VÄRDECHECK SYNUNDERSÖKNING

15 kr

BOKA REDAN IDAG!

JUBILEUMS-ERBJUDANDE!

Vid köp av kompletta glasögon, tjuvta på ett extra par med din styrkåns utvalt sortiment (värde 2990:-). Gäller bigerglas +62. Kan ej kombineras med andra erbjud. Gäller Co.m. 14-12-21

Vi bjuder alltid på kaffe!

din syn

Ekerö Optik

08-560 313 10 | Ekerö centrum | Snett emot Systembolaget
Måndag-fredag 10.00-18.30. Lördag 10.00-15.00

Årsmötet 2014

På årsmötet i juni omvaldes de gamla ledamöterna i styrelsen:

Jan Gertz, ordförande, Gredby

brijan@spray.se, telefon: 070-237 10 34

Mats Lundgren, kassör, Marielundsvägen 31

matslu@telia.com, telefon: 070-730 32 03

Irena Lundberg, Stenstorp

irena.lundberg@bredband.net, telefon: 076-174 42 13

Lennart Rydberg, Lundkulla

lennart.rg@gmail.com, telefon: 070-322 02 61

Maria Skedinger, Hanmora

mariaskedinger@gmail.com, telefon: 073-807 19 75

Dessutom valdes två nya ledamöter in: *Siw Gustavsson* och *Anders Ellström*.

Siw arbetar med lite av varje: Kör taxi, är ordningsvakt, bland annat vid tingsrätten. Kör sjuktransporter. I samband med valet har hon arbetat för valnämnden i Västra Stockholm med att organisera valet där. Har varit kyrkvärd till och från.

Siw är kommunalpolitiskt aktiv. Har suttit i kommunens miljönämnd för KD. Stod på åttonde plats på KD:s valsedel i kommunvalet. Siw är född 1960. Är gift och har fem barn, varav två fortfarande bor hemma. Siw bor i Portugal.

E-post: gustavsson.siw@gmail.com Mobil: 070-979 56 64

Anders är född 1948 och nybliven pensionär. Han bor i Mariannelund. De sista 14 åren fram till pensioneringen har han arbetat som biträdande föreståndare på den antroposofisk socialterapeutiska verksamheten Lugnet som ligger på Munsö. Dessförinnan arbetade han under flera år på det nu nedlagda vårdhemmet i Sättra. Dessutom har han en travträningsverksamhet på Adelsö sen många år tillbaka. Därför smeknamnet "Häst-Anders". Anders är gymnasieekonom och är utbildad kiropraktor och likväl massör.

E-post: anders_ellstrom@yahoo.com Mobil: 073-904 59 45

Styrelsen består av både fastboende och fritidsboende. Alla arbetar helt ideellt.

Vill du föreslå någon till styrelsen? Eller vill du själv vara med. Kontakta valberedningen: Björn Rydberg 070-528 41 05 eller Agneta Collberg 070-224 99 35.

**DITT NÄRMASTE BAGERI
NYCKELBYVÄGEN 15**

**Brödkultur bakar
med riktig surdeg**

Välkommen!

TEL: 073-445 55 88
ÖPPET: FREDAG 08.00 – 18.00, LÖRDAG – SÖNDAG 08.00 – 14.00

Kommunen överklagar strandskyddsregler

Värna Adelsö och Adelsö hembygdslag har som remissinstans anslutit sig till Länsstyrelsens beslut om så kallat utvidgat strandskydd. Nu har Ekerö kommun överklagat Länsstyrelsens beslut till Regeringen.

Länsstyrelsen har nyligen beslutat om var det ska vara så kallat utvidgat strandskydd (= 300 meter) i Ekerö kommun. Vad gäller Adelsö är det inga större skillnader jämfört med tidigare omfattning. I huvudsak är det som förut 300 meter strandskydd. Kring färjan, Sättra, Hallsta och längs stränderna runt södra Adelsö upp till och med Stenby är det som tidigare generellt strandskydd om 100 meter eller detaljplanelagt område. Tre smärre uppmjukningar av det utvidgade strandskyddet har gjorts söder om Lilla Stenby, vid Fridhem i Mälby och vid Sandviken i Hallsta. Där ska 100 meter gälla.

Adelsö hembygdslag har, i samråd med Värna Adelsö, varit remissinstans. Hembygdslaget, och Värna Adelsö, anslöt sig i princip till Länsstyrelsens beslut, som alltså innebär ett bevarat strandskydd.

Men Ekerö kommun har överkla-

"Kommunen skriver bland annat att strandskyddet inte tillgodoser det rörliga friluftslivets behov av bebyggelse i synnerhet i kommunens mer perifera delar"

FOTO: LASSE CARLSSON

gat Länsstyrelsens beslut till Regeringen. Kommunen vill att Länsstyrelsens beslut helt upphävs eller kraftigt inskränks. Överklagandet ger intrycket att kommunen inte är intresserad av att strandskyddet upprätthålls. Kommunen skriver bland annat att strandskyddet inte tillgodoser det rörliga friluftslivets behov av bebyggelse i synnerhet i kommunens mer perifera delar som till exempel på Adelsö.

Värna Adelsö kommer att begära en förklaring om vad kommunen menar med detta. Det är ju själva syftet med strandskyddet: Att främja friluftslivet.

Jan Gertz

Demidekkare målar gärna.
MEN INTE SÅ OFTA.

- Gör att huset ser nymålat ut under lång tid.
- Unik kombination alkydolja/akryl.

ELLER EN DEMIDEKKARE DU OCKSÅ

VI HAR ÖPPET ALLA DAGAR I VECKAN!

Vardagar 9-18, lördagar och söndagar 10-14.

Välkomna!

colorama

TRÅKVISTA TORG, 08-560 313 40

Om Adelsös största markägare

Anteckningar från ett föredrag av Wallenius förvaltare Marcus Nilsson om Wallenius Group och Menhammar Stuteri i samband Värna Adelsös årsmöte 2014.

Av särskilt intresse för oss Adelsöbor är Marcus Nilssons berättelse om Menhammar Stuteri. Verksamheten har genom åren bedrivits på Adelsö, Munsö, i Västergötland och i Kentucky, USA.

Olof Wallenius var passionerat intresserad av hästar och ville starta en hästuppfödning i Sverige. 1947 köpte han Menhammar Gård och 1992 även Rastaborgs mark, därefter arrenderades mer mark på Munsö, där en verksamhet med 300 hästar byggdes upp. 2006 köptes Kårsö och under de senaste åren Tofta och Lindby där det idag finns ca 150 hästar. För att få möjlighet till växlingsbete föder man även upp 60 kor och får. Till Menhammar hör också träningsanläggningen Yttersta som ligger på gränsen mot Rastaborg.

Den första avelshingsten i den över 60-åriga verksamheten var travkejsaren Big Noon vars siluett nu finns i företagets logotyp.

Menhammar är bara en liten del av ett mycket stort företag, vars verksamhet startade 1934 när Olof

Wallenius (1902-1970) köpte sitt första tankfartyg och grundade Walleniusrederiet. Företaget skulle komma att bli ett av världens tongivande inom sjötransporter av bilar. Idag består gruppen av bland annat Wallenius Line och Wallenius Marine som äger och förvaltar 36 fartyg och har huvudkontor i Stockholm och Singapore.

Verksamheten började med förvärv av tankfartyget MS Soya som fraktade bränslen, spannmål och bilar. Vinsterna återinvesterades hela tiden.

1975 skaffade man det första specialiserade fartyget för bilfrakter och verksamheten renodlades. Idag kan upp till 10 000 bilar fraktas på ett enda fartyg tack vare höj- och sänkbara däck. I spåren på denna specialisering avvecklade Wallenius sitt oljeföretag i Gåshaga

Förutom biltransporter driver man fastighetsbolaget Wallfast med cirka 4500 hyresfastigheter i Hässelby, ett vattenteknikbolag – Wallenius Water, travhästuppfödning på Menhammar Stuteri och vindkraftverk.

Koncernen omsätter 21 miljarder kronor, har 1500 anställda, skeppar sex miljoner bilar om året och har 7000 personer boende i egna fastigheter.

Wallenius bedriver egen forskning

ALSNÖ RÖR AB

**VVS
INSTALLATIONER**

- Rörinstallationer i alla förekommande utrymmen, badrum, kök och andra våtutrymmen
- Projektering och konsultation av nybyggnationer, ombyggnationer, installation av ved och pelletspannor, värmepumpar, bergvärme, luft och vatten
- Konverteringar till vattenburet värmesystem, renovering och byte av avloppssystem, reparationer och service av installationer av vatten- och djupvattenpumpar
- Installation av pumpstationer, köldbärarsystem för kylsystem, installation av enskilda avloppssystem, grävning med minigrävare tex. vatten, avlopp och el över torrt

**Mälbyvägen 18, 178 92 ADELSÖ, alsno@telia.com
Anders Johansson, 070-565 15 10**

Travlegenden Big Noon är numera en del av Menhammars logotyp.

och samverkar med Alfa Laval för att utveckla en reningsteknik för fartygsvatten utan kemiska substanser,

istället används ljus och syre. Idag säger sig företaget ligga i framkant inom rening av fartygsvatten.

Idag ägs koncernen av Olof Wallenius dotter, Margareta Wallenius-Kleberg och leds av VD:n Jonas Kleberg. Marcus Nilsson är förvaltare på Adelsö med ansvar för betesmarker, skog och viltjakt.

Antecknat av
Irena Lundberg

Om Värna Adelsö

Föreningen Värna Adelsö samlar både bofasta och fritidsboende. Vårt syfte är att slå vakt om Adelsös natur och kultur samt att främja möjligheterna att bo och arbeta på ön. Vi arbetar med bland annat följande frågor:

- Färjan. Den ska alltid fungera, även när det är stränga vintrar.
- Busstrafiken ska förbättras.
- Man ska kunna stå i bostadskön även utan dator.
- Allemansrätten. Markägare ska till exempel inte kunna hindra människor att bada och besöka stränder.
- Kulturlandskapet och strandskyddet ska värnas.

Vi ger ut tidningen Adelsönytt två gånger per år. Den innehåller information och debatt om vad som händer på Adelsö.

Välkommen till Adelsös egen **OUTLET** Rejåla kvalitetskläder till låga priser

**Jackor
T-shirts
Tröjor
Byxor
Mössor
Sportkläder
Kepsar
Väskor
Paraplyer
Böcker
Prylar
med mera**

Öppet:
Mån-tor 10-17
Fre 10-16
Lör 10-13
Välkommen!

daiber

www.daiber.se

Du hittar oss på Adelsö Ringväg 251 Hanmora på Adelsö. Röda gården.
Ring gärna 08-560 521 65 om du behöver vägbeskrivning.
Vi tar givetvis kontokort!